

Nhân kỷ niệm năm thứ 20 cuộc cách mạng giải phóng con người ở Liên lao nhßt thß kß XX cßa nhân dân Đông Âu đßp đß các cß chß đß tài chuyên chính, làm tan rã Khßi Cßng Sßn qußc tß và Liên Bang Xô Vißt bß tiêu vong (1989-2009). Chúng ta thß ôn lßi, tìm hißu và cố thß rút ra đßc nhßng bài học lßch sß quý báu nào trong «cußc cách mßng gißi phóng con ngßi» ở Liên lao này. Nói mßt cách khác «cußc cách mßng gißi phóng dân tßc và xây đßng nhßn bßn» mà nhân dân Đông Âu đã đßng tâm hißp lßc, quyßt lißt, kiên cßng và bßt chßp mßi hy sinh, liên tßc đßu tranh cß hßn mßt nßa thß kß mßi đßt đßc mßc tiêu: «gißi trß Cßng Sßn, quang phßc quß hßng».

Khßi đi tß Bißn cß Thiên An Môn tßi Trung Cßng vào tháng 5 năm 1989, đßn sß bằng hoßi gußng máy Xô Vißt tßi Nga, rßi đßn đßn sß sßp đß hàng loßt các chß đß Cßng Sßn ở Đông Âu, Trung Mß, Phi Châu vào năm 1991. Cuộc đßu tranh thành công cßa nhân dân Đông Âu, loßi bß đßc các cß chß đß tài chuyên chính nßi đây, đi tiên phong là nhân dân Tißp Khßc, Hung Gia Lßi, Ba Lan, Đông Đßc, Bßo Gia Lßi và các nßc vùng Baltic. Cuộc cách mßng nói trên, không nhßng đã gißi phóng hàng trăm trißu ngßi dân khßi các cß chß đß tài chuyên chính, làm thay đßi tßng quan gißa các siêu cßng, bißn đßi sinh hoßt chính trß thß gißi, mà còn đem lßi vßn hßi mßi cho các dân tßc thßng khß bßi chß nghĩa và cß chß đß tài Cßng Sßn.

Tuy đã qua đi hai thßp niên; nhßng âm hßng cßa nhßng bißn cß trßng đßi trong cußc đßi đßi 1989 ở Đông Âu, đã làm cho tßp đoàn thßng trß Cßng Sßn Hà Nßi (CSHN) nói riêng và nói chung, các cß chß đß tài chuyên chính còn sót lßi trên thß gißi vßn lo âu, hoßng sß.

Nhßng con dân Vißt tßi qußc nßi, đang phßi gánh chßu muôn vßn tßi nhßc, bß đßa đßy, lßm than thßng khß vì hßa CS hay đang lßu bßt nßi xß ngßi hßi ngoßi nhß chúng ta đây - Tßt cß đßu có chung mßt nguyßn nßc, mßt y chí và mßt ?quyßt tâm tranh đßu cho đßn khi nào quß hßng đßt nßc thßc sß đßc tß do, dân chß, nhßn bßn và phú cßng. Cho nên, chúng ta cßn phßi soßt xét lßi nhßng phßng thßc, đßng hßng và mßi nß lßc đßu tranh cßa chúng ta. Nói mßt cách khác, chúng ta cßn soßt xét lßi «chißn thußt đßu tranh» và làm thß nào thích ßng đßc nhu cßu tranh đßu chung đß cùng đßng hành vßi các cao trào đòi quyßn làm ngßi, tß do tôn giáo, dân chß, nhßn quyßn và quyßn mßu cßu hßnh phúc mà mßi gißi đßng bào đã và đang quyßt lißt vùng lên, ngày mßt dâng cao khßp nßi tßi quß nhà Vißt Nam. Lß cß nhiên là đß chúng ta cùng đßng tâm hißp lßc đßu tranh, loßi bß cho kß đßc cß chß và chß nghĩa CS phßn dân hßi nßc, đang thßng trß quß hßng ta hißn nay.

Cũng tß đó, «cußc cách mßng gißi phóng con ngßi ở Liên lao cßa nhân dân Đông Âu năm 1989», đã đß lßi nhßng bài học lßch sß đßu tranh quý báu mà chúng ta cßn ghi nhßn, đó là:

1/- Sự quy&#t tâm, kiên c&#ng, liên t&#c, tr&#ng k&# và đoàn k&#t tranh đ&#u: Cuộc cách m&#ng gi&#i phóng con ng&#i ở Đông Âu, tuy r&#ng vào giai đ&#n cu&#i, ch&# x&#y ra trong vòng có 4 tháng, kh&#i đ&#u t&# Ba Lan vào tháng 8 năm 1989; nh&#ng nhân dân Đông Âu đã quy&#t tâm, kiên c&#ng, liên t&#c và dũng c&#m đ&#u tranh không m&#i m&#t, dòng d&# trong su&#t 40 năm. Cuộc đ&#u tranh đ&#y hy sinh, gian kh&# c&#a các dân t&#c Ba-Lan, Hung Gia L&#i, Đông Đ&#c, Ti&#p Kh&#c, B&#o Gia L&#i và L&# Ma Ni đ&#c kh&#i đ&#u ngay sau khi Nga Xô đem quân thôn tính các qu&#c gia này cũng nh&# toàn cõi Đông Âu và thi&#t l&#p các c&# ch&# đ&#c tài chuyên chính CS n&#i đây khi th&# chi&#n th&# hai v&#a k&#t thúc. Nh&#ng cu&#c tranh đ&#u c&#a các dân t&#c Đông Âu, đáng k&# nh&#t là các cu&#c n&#i đ&#y c&#a nhân dân Đông Đ&#c năm 1953, Hung Gia L&#i năm 1956, Ti&#p Kh&#c năm 1968 và Ba Lan năm 1980. Thành qu&# mà nhân dân Đông Âu đ&#t đ&#c trên con đ&#ng đ&#u tranh cho t&# do, dân ch&# và nhân b&#n đã ph&#i vun đ&#p b&#ng chính máu x&#ng, lòng dũng c&#m và s&# hy sinh vô ng&#n c&#a chính h&#. Do đó, ng&#i Vi&#t qu&#c n&#i cũng nh&# h&#i ngo&#i, chúng ta không th&# trông ch&# ch&# đ&#c tài chuyên ch&# CSHN hi&#n nay, t&# nguy&#n tr&# l&#i quy&#n làm ng&#i, t&# do tôn giáo, dân ch&#, nhân quy&#n và &#m no, h&#nh phúc cho toàn dân. Chúng ta ph&#i quy&#t tâm và kiên c&#ng đ&#u tranh. Cho dù ch&#a đ&#y CSHN vào th&# chân t&#ng, chúng ta cũng không th&# vì v&#y mà c&#u hòa hay th&#a hi&#p v&#i b&#o quy&#n th&#ng tr&#. Vì «hòa gi&#i hòa h&#p hay th&#a hi&#p c&#u hòa t&#c là t&# đ&#u hàng và m&#c nhiên ch&#p nh&#n s&# th&#ng tr&# c&#a b&#o quy&#n trong hi&#n t&#i cũng nh&# mãi mãi v&# sau».

2/- Mục tiêu đ&#u tranh không thay đ&#i; nh&#ng ph&#ng th&#c tranh đ&#u ph&#i uy&#n chuy&#n tùy theo tình hình. Nói m&#t cách khác, «chi&#n l&#c không thay đ&#i, nh&#ng chi&#n thu&#t ph&#i linh đ&#ng»: Mục tiêu đ&#u tranh c&#a nhân dân Đông Âu nói chung và nói riêng c&#a nhân dân Ba Lan, Hung Gia L&#i, Đông Đ&#c, Ti&#p Kh&#c, B&#o Gia L&#i, L&# Ma Ni đ&#u gi&#ng nhau là lo&#i b&# c&# ch&# đ&#c tài chuyên chính CS đ&# thi&#t l&#p ch&# đ&# dân ch&# pháp tr&# v&#i h&# th&#ng chính tr&# đa nguyên, đa đ&#ng và nhân quy&#n, dân quy&#n ph&#i đ&#c b&#o đ&#m. Tuy nhiên, ph&#ng th&#c đ&#u tranh m&#i n&#c m&#i khác, nh&#: T&#i Ba Lan, t&# «đ&#u tranh đòi tăng l&#ng và c&#i thi&#n đ&#i s&#ng c&#a công nhân x&#ng đóng t&#u Gdansk đã bi&#n thành cu&#c đ&#u tranh đòi thành l&#p nghi&#p đoàn t&# do không b&# đ&#ng CS ki&#m soát», và cu&#i cùng đòi nghi&#p đoàn Đoàn K&#t đ&#c quy&#n sinh ho&#t chính tr&#, v&#i m&#c đích đ&# bi&#n ch&# đ&# đ&#ng thành ch&# đ&# đa đ&#ng. T&#i Đông Đ&#c, cu&#c ra đi l&#n lao c&#a công nhân và chuyên viên đã làm cho n&#n kinh t&# Đông Đ&#c suy s&#p, b&#t bu&#c đ&#ng CS n&#i đây ph&#i nh&#ng b&# t&# b&#c này sang b&#c khác. Kh&#i đ&#u, CS Đông Đ&#c ch&#p nh&#n h&#y b&# vi&#c h&#n ch&# xu&#t ngo&#i, ti&#p đ&#n ph&#i nh&#ng b&# phá b&# b&#c t&#ng Bá Linh, ti&#p theo là ph&#i nh&#ng b&# nhân dân b&#ng cách m&# cu&#c đ&#u tra toàn th&# &#y viên b&# chính tr&# đ&#ng CS trong v&#n đ&# tham nh&#ng và cu&#i cùng ph&#i nh&#ng b&# nhân dân trong v&#n đ&# ch&#p nh&#n đ&#i l&#p và b&#u c&# t&# do. T&#i Ti&#p Kh&#c và B&#o Gia L&#i, nhân dân đã kiên trì bi&#u tình đ&#i t&#i đ&#ng tuy&#t giá t&# tu&#n này sang tu&#n khác đ&# b&#t bu&#c nhà c&#m quy&#n CS ph&#i t&# ch&#c, đ&# cho b&# máy c&#m quy&#n m&#i h&#a h&#n b&#u c&# t&# do và ch&#p nh&#n sinh ho&#t chính tr&# đa đ&#ng. T&#i L&# Ma Ni, cu&#c đ&#u tranh c&#a nhân dân b&# đàn áp đ&#m máu, đánh th&#c đ&#c l&#ng tri quân đ&#i,- Nh&# v&#y, quân đ&#i đã cùng nhân dân đ&#p đ&# và c&# ch&# CS n&#i đây đã ph&#i tr&# m&#t giá đ&#t nh&#t trong các c&# ch&# CS t&#i Đông Âu. M&#t cách t&#ng quát, t&# Hung Gia L&#i đ&#n L&# Ma Ni, hình th&#c đ&#u tranh c&#a nhân dân Đông Âu thay đ&#i t&# ôn hòa đ&#n b&#o l&#c, t&# nh&# nhàngh đ&#n đ&#m máu, t&# th&#a hi&#p giai đ&#n đ&#n tiêu di&#t b&# máy c&#m quy&#n; nh&#ng t&#t c&# đ&#u quy&#t li&#t. Nhân

dân Đông Âu đã chứng tỏ được sức đề kháng, đấu tranh vô cùng linh động tùy theo tình huống. Bài học mà chúng ta rút ra được từ cuộc đấu tranh của nhân dân Đông Âu là khi chế độ độc tài chuyên chính còn ngoan cố, «chúng ta không thể lo ngại bất kỳ một phong trào đấu tranh nào cho đến khi nó đạt được mục tiêu, đó là tự do, dân chủ, nhân bản và ấm no, hạnh phúc cho dân tộc».

3/- Bị thất bại về mặt lý luận đúng lúc: Chúng ta biết rằng, sau 2 năm Liên Xô thi hành chính sách glasnost và perestroika với mục đích để cuộc vận động kinh tế và văn hóa suy sụp cũng như giải phóng ngôi vị siêu cường của mình, trong khi đó xã hội Liên Xô lại có những biến chuyển, như tranh chấp công nghiệp, tranh chấp biên giới giữa các nước và khuynh hướng đòi tự trị, đòi độc lập của một số tiểu bang thuộc Liên Bang Xô Viết. Vì vậy mà Nga Xô không thể đem quân đàn áp bởi những khó khăn nội bộ và phải đóng vai trò hòa hoãn với thế giới tự do, hy vọng để được thừa hưởng tài nguyên binh lực với Tây phương, thế đó mới có thể cắt giảm ngân sách quốc phòng để tập trung vào nền kinh tế suy sụp và hậu quả, Nga Xô còn trông chờ sự giúp đỡ và viện trợ và khả năng khống chế các nước Tây phương. Vì vậy, nhân dân Đông Âu đã nắm được thời cơ thuận lợi này một cách mau chóng vùng dậy, dành phần thắng lợi cho cuộc đấu tranh.

4/- Lùi một bước để tiến hai bước khi cần, hay lên một tiến lên khi tình thế cho phép: Từ tháng 1 năm 1989, trào lưu tình nguyện bắt đầu tác động của nhân dân trong chuyển đổi trình độ vận động kinh tế, CS Ba Lan đã tìm cách thông qua thuyết với nghị quyết đoàn Đoàn Kết. Sự thỏa thuận của nghị quyết đoàn Đoàn Kết trong cuộc bầu cử tháng 6 năm 1989 đã làm cho các quan sát viên quốc tế lúc bấy giờ rất lo ngại, vì hai bên (CS và nghị quyết đoàn Đoàn Kết) thỏa thuận bầu cử thông qua việc và 35% phiếu. Sự thỏa thuận này cũng làm cho các bình luận gia về nghị quyết đoàn Đoàn Kết mất thế nhân dân. Những các chỉ định của gia của nghị quyết đoàn Đoàn Kết đã áp dụng «chỉ định thu hồi một bước để tiến hai bước» một cách ngoạn mục. Lùi một bước là chấp nhận để CS Ba Lan có quyền chiếm đoạt 65% phiếu. Tiến hai bước là bắt buộc CS Ba Lan chấp nhận nghị quyết đoàn tình nguyện một thể chế ái hữu, xã hội bắt buộc pháp trở thành tình nguyện một thể chế chính trị hợp pháp và để lập với đảng CS. Thành quả tiên khởi «tình nguyện hợp pháp» của nghị quyết đoàn Đoàn Kết là bước để đi đến tình nguyện sinh hoạt chính trị đa đảng, hy vọng tiến tới chế độ đa nguyên sau này cho Ba Lan. Những tại Đông Đức, nhân dân lại áp dụng «chỉ định thu hồi một bước để tiến lên khi tình thế cho phép». Khi đi cho một chuỗi biến cố liên tiếp của nhân dân Đông Đức là sự kiện nhân dân Hung gia lại phá bỏ hàng rào ngăn cách biên giới Hung và Áo vào ngày 20 tháng 9 năm 1989 thì hàng chục ngàn người dân đã bắt đầu ra đi bằng lộ trình Tiệp-Hung-Áo-Tây Đức. Trong khi đó, tại thành phố Leipzig của Đông Đức, một vài trăm người hội họp đòi thay đổi qui chế du lịch. Trong dịp kỷ niệm 40 năm thành lập của chế độ CS ở Đông Đức vào ngày 7 tháng 10 năm 1989, hàng ngàn người biểu tình ở Đông Bá Linh và hàng chục ngàn người biểu tình ở Leipzig đòi được phép xuất ngoại. Erich Honecker (lãnh tụ CS Đông Đức) đã phải từ chức, Krenz thay thế, hứa hẹn sẽ để qui chế xuất ngoại và du lịch. Nhân dân Đông Đức tiếp tục lên tiếng, bằng cách hàng chục ngàn người bắt đầu ra đi và hàng trăm ngàn người xuống đường biểu tình đòi hỏi cải tổ chế độ chính trị và chế độ kinh tế. Krenz đã bắt buộc phải phá bỏ bức tường Bá Linh với hy vọng ngăn chặn được làn sóng người bắt đầu ra đi và thỏa mãn nhân dân còn lại. Nhân dân Đông Đức lại tiến thêm một bước nữa, đó là đòi hỏi toàn

bÉ chính trÉ phÉi tÉ chÉc và phÉi chÉp nhÉn bÉu cÉ tÉ do. TrÉc áp lÉc cÉa nhÉn dân, CS Đông ĐÉc đã phÉi chÉp nhÉn quÉn thúc Honecker và các cÉng sÉ viên, đÉ điÉu tra vÉ tÉi tham nhÉng, hÉa hÉn tÉ do bÉu cÉ vào ngày 6 tháng 5 năm 1990. ChÉ trong vòng mÉt tuÉn lÉ, đÉng CS Đông ĐÉc mÉt 1 triÉu đÉng viên trong tÉng sÉ 2 triÉu 3 ngàn và tÉ chÉc Tân HÉi NghÉ (TÉ chÉc đòi loÉi bÉ cÉ chÉ CS) tÉ 20 đoàn viên tăng lên mÉt triÉu đoàn viên. Nhân nhÉn Đông ĐÉc đã lÉn lÉt tÉ nhÉng đòi hÉi nhÉ đÉn nhÉng đòi hÉi lÉn. CuÉi cùng, vÉi «chiÉn thuÉt tÉn lÉt tÉn lên khi tình thÉ cho phép», chÉa đÉy 3 tháng, nhÉn dân Đông ĐÉc đã đÉt đÉc mÉc tiêu đÉu tranh đòi tÉ do, dân chÉ và nhÉn quyÉn đÉc tôn trÉng.

5/- TrÉt đÉ áp đÉng qui luÉt Domino hay «qui luÉt đÉa ly? chính trÉ»: Vào trung tuÉn tháng 11 năm 1989, nhÉa cÉm quyÉn CS TiÉp KhÉc và BÉo Gia LÉi vÉn tÉ tin là kiÉm soát đÉc dân chúng; nhÉng nhÉn dân cÉa hai quÉc gia này đã biÉt áp đÉng qui luÉt Domino,- khi con bài Domino CS Ba Lan sÉp đÉ, tiÉp theo là con bài Domino CS Hung Gia LÉi, rÉi đÉn con bài Domino CS Đông ĐÉc, nhÉn dân TiÉp KhÉc và BÉo Gia LÉi đã nhÉn thÉc đÉc «qui luÉt tÉng quan giÉa vÉ trÉ đÉa lÉy và sinh hoÉt chính trÉ», nên đã mÉnh đÉn đÉng lên đÉu tranh, xô ngã hai con bài Domino kÉ tiÉp và cÉ chÉ đÉ chuyên chÉ TiÉp KhÉc, BÉo Gia LÉi đã phÉi sÉp đÉ theo. NhÉng cuÉc bÉu cÉ tÉ do và sinh hoÉt chính trÉ đÉ đÉng đã đÉc qui đÉnh. Nhân dân TiÉp KhÉc và BÉo Gia LÉi đã đÉt đÉc mÉc tiêu đÉu tranh.

6/- Tinh thÉn kÉ luÉt và tinh thÉn trÉt tÉ cÉa quÉn chúng tÉo thành sÉc mÉnh phi thÉng: NgoÉi trÉ Ba Lan có nghiÉp đoàn Đoàn KÉt thành hình tÉ 10 năm trÉc đó (1980), tuy bÉ đàn áp và cÉm đoán; nhÉng hÉ thÉng cán bÉ vÉn còn, các nÉc khác nhÉ Đông ĐÉc, Hung Gia LÉi, TiÉp KhÉc, BÉo Gia LÉi, LÉ Ma Ni, thì các tÉ chÉc đÉi lÉp quá yÉu, hoÉc không có. TÉi Đông ĐÉc chÉ có tÉ chÉc New Forum, thÉi điÉm nhÉn dân Đông ĐÉc bÉt đÉu công khai đÉu tranh, hÉi viên cÉa New Forum có khoÉng 20 ngÉi. TiÉp KhÉc có Civic Forum, thÉi điÉm nhÉn dân TiÉp bÉt đÉu đÉu tranh công khai, hÉi viên cũng chÉ có khoÉng 50 ngÉi. Các cuÉc đÉu tranh cÉa nhÉn dân Đông Âu đã có mÉt tinh thÉn tÉ giÉc cao đÉ, nhÉ đó đã tÉo thành mÉt sÉc mÉnh lÉn lao trong trÉt tÉ, đã làm thÉ giÉi phÉi kính phÉc và làm cho các cÉ chÉ CS nÉi đây khó đÉi phó. Hàng triÉu ngÉi xuÉng đÉng cùng mÉt lúc, tÉi nhiÉu thành phÉ khác nhau, cùng chÉu đÉng sÉ khÉc nghiÉt cÉa khí hÉu, cùng đòi hÉi mÉt nguyÉn vÉng, cùng thÉp nÉn cÉu nguyÉn hay cùng hát nhÉng bài ca dân tÉc, tuy chÉ là nhÉng tÉp hÉp cÉa quÉn chúng, không có tÉ chÉc mà nhÉ mÉt tÉ chÉc chÉt chÉ và lÉn lao! Chúng ta chÉ có thÉ giÉi thích đÉc hiÉn tÉng này bÉng 2 lÉy do: ThÉ nhÉt là nhÉn dân Đông Âu có trình đÉ nhÉn thÉc cao; ThÉ hai là vì khát vÉng tÉ do, dân chÉ đã làm cho hÉng triÉu con tim có cùng nhÉp đÉp, hÉng triÉu khÉi óc có cùng ?y nghĩ mÉi có đÉc sÉc mÉnh vô song nhÉ vÉy.

7/- Nhân dân trong nÉc và kiÉu bào tÉ nÉn É ngoài nÉc đÉu y thÉc đÉc bÉn phÉn và phÉi hÉp nhÉp nhÉng trong nhiÉm vÉ cÉu nÉc. Chúng ta đã thÉy rõ vai trò cÉa kiÉu dân Ba Lan suÉt trong 10 năm nghiÉp đoàn Đoàn KÉt đÉu tranh trong nÉi đÉa Ba Lan. ĐiÉu đáng nói là Ba Lan đã bÉ CS cÉp chính quyÉn tÉ năm 1948, nhÉng kiÉu dân Ba Lan É Âu Châu và MÉ Châu vÉn

không chấp nhận cách cộng m quy&#n trong n&#c. Tr&#c th&#i gian có nghi&#p đoàn Đoàn K&#t, các c&#ng đ&#ng Ba Lan t&# n&#n &# h&#i ngo&#i luôn luôn gây áp l&#c v&#i gu&#ng máy chuyên chính CS trong qu&#c n&#i, b&#ng cách v&#n đ&#ng d&# lu&#n qu&#c t&# lên án các vi phạm quy&#n làm ng&#i và nhân quy&#n c&#a c&# ch&# chuyên chính. Đ&#n khi nghi&#p đoàn Đoàn K&#t đ&#c thành l&#p, c&#ng đ&#ng ki&#u dân Ba Lan &# h&#i ngo&#i đã y&#m tr&# tài chánh, ph&#ng ti&#n truy&#n thông và tích c&#c v&#n đ&#ng d&# lu&#n qu&#c t&# áp l&#c CS Ba Lan công nh&#n nghi&#p đoàn Đoàn K&#t đ&#c ho&#t đ&#ng.

Thêm vào đó, l&#p tr&#ng không lay chuy&#n c&#a hàng trăm ngàn công dân Đông Đ&#c b&# n&#c ra đi, dù r&#ng CS Đông Đ&#c đã ph&#i công b&# s&#a đ&#i chính sách xu&#t ngo&#i, cũng góp m&#t ph&#n vào vi&#c xô ngã b&#c t&#ng ô nh&#c Bá Linh.

8/- Không th&#a hi&#p, c&#u hòa hay hòa gi&#i, hòa h&#p v&#i b&#o quy&#n th&#ng tr&# trong n&#c: T&# khi c&# ch&# chuyên chính CS đ&#c thi&#t l&#p t&#i Nga năm 1917 và các n&#c Đông Âu sau th&# chi&#n th&# hai, kh&#i 20 tri&#u ki&#u dân Đông Âu t&# n&#n &# Tây Âu, Nam M&#, B&#c M&# và Úc Châu, dòng d&#n 40 năm l&#u l&#c n&#i x&# ng&#i, cho dù t&#p đoàn th&#ng tr&# Xô Vi&#t và b&#n tay sai Đ&#n C&#m Linh t&#i h&#i ngo&#i d&# d&#, mua chu&#c và b&#ng m&#i cách phân hóa; nh&#ng kh&#i ki&#u dân Đông Âu t&# n&#n &#y, không bao gi&# b&# lung l&#c, b&# mê ho&#c b&#i nh&#ng ph&#nh g&#t c&#a t&#p đoàn th&#ng tr&# CS trong n&#c tung ra. Vì h&#y th&#c đ&#c r&#ng: «liên l&#c, c&#u hòa, th&#a hi&#p, giao l&#u hay đ&#i tho&#i v&#i b&#o quy&#n đang th&#ng tr&#, có khác chi là đ&#ng l&#a v&#i t&#i ác, đ&#ng l&#a v&#i k&# thù đang h&#m h&#i dân t&#c h&#, và làm h&#i đ&#n cu&#c đ&#u tranh chung, ph&#n b&#i t&# qu&#c, đi ng&#c l&#i khát v&#ng c&#a toàn dân trong n&#c». Kh&#i ki&#u dân Đông Âu t&# n&#n &#y đ&#u y th&#c đ&#c r&#ng, ngay c&# «thái đ&# bàng quan, th&#, hay ngo&#nh m&#t làm ng&# tr&#c n&#i th&#ng kh&# c&#a dân t&#c, đã là m&#t đ&#c t&#i v&#i t&# qu&#c», nói chi đ&#n nh&#ng hành đ&#ng làm tay sai hay tr&# thành nh&#ng k&# vô liêm s&#, kh&#u đ&#u k&# thù vì t&# l&#i. Kh&#i ki&#u dân Đông Âu t&# n&#n &#y luôn son s&#t v&#i tâm nguy&#n lúc ra đi tìm t&# do n&#i x&# ng&#i, th&#y chung v&#i nhân dân qu&#c n&#i, đoàn k&#t, m&#t lòng quy&#t li&#t đ&#u tranh không ng&#ng ngh&# và không khoan nh&#ng v&#i k&# thù.

Tóm l&#i, «cu&#c cách m&#ng gi&#i phóng dân t&#c và xây d&#ng nhân b&#n 1989» c&#a nhân dân Đông Âu đã g&#i đ&#n các dân t&#c đang s&#ng d&#i c&# ch&# đ&#c tài chuyên chính CS nh&#ng bài h&#c đ&#u tranh quý báu, đáng k&#: - Ph&#i đoàn k&#t h&#p nh&#t, quy&#t tâm, liên t&#c và kiên c&#ng đ&#u tranh trên m&#i bình di&#n, d&#i m&#i hình th&#c và b&#ng m&#i ph&#ng cách; - Ph&#i ch&# đ&#ng trong cu&#c đ&#u tranh và đ&#t quy&#n l&#i qu&#c gia, dân t&#c lên trên h&#t; - Ph&#i b&#ng m&#t thái đ&# s&#ng, m&#t quy&#t tâm đ&#n thân, hy sinh, t&# tin, thành tín, b&#t khu&#t, sáng t&#o, kiên trì và tri&#t đ&#; - M&#c tiêu không thay đ&#i; nh&#ng ph&#ng th&#c đ&#u tranh c&#n linh đ&#ng, uy&#n chuy&#n tùy theo tình hình. Nói m&#t cách khác, «chi&#n l&#c không thay đ&#i, nh&#ng chi&#n thu&#t c&#n linh đ&#ng»; - Bi&#t &#ng d&#ng chi&#n thu&#t lùi ti&#n khi c&#n hay l&#n l&#t ti&#n lên khi tình th&# cho phép; - Bi&#t &#ng d&#ng quy lu&#t Domino hay quy lu&#t đ&#a l&#y chính tr&#; - Tinh th&#n k&# lu&#t và tinh th&#n tr&#t t&# c&#a qu&#n chúng t&#o thành s&#c m&#nh phi th&#ng khi th&#i c&# đ&#n.

Ngoài ra, «cuộc cách mạng giải phóng con người 1989 ở cộng hòa nhân dân Đông Âu» còn giải thích các cách chế CS ở Á Châu và Châu Mỹ Latin hai thông điệp quan trọng:

- Thứ nhất, sự phân chia các đảng CS sự đồng ý của nhân dân để hình thành tùy theo mức độ giác ngộ của những người lãnh đạo CS. Vai trò của đảng CS ở Ba Lan, ở Hung Gia Lợi, ở Tiệp Khắc, ở Bô Gia Lợi trong cuộc đấu tranh dân tộc và sự đồng ý chấp nhận vì họ biết giác ngộ đúng lúc, và biết đáp ứng khát vọng của người dân đúng thời. Những sự phân chia những người lãnh đạo CS ở Đông Đức, để biết là Lê Ma Ni đã biến nhân dân để họ nhận ra, vì sự ngoan cố của họ.

- Thứ hai, nếu những người lãnh đạo CS và sự ra ngoan cố và biết chấp nhận khát vọng của dân tộc, thì quân đội CS - một tổ chức mà CS tự hào luôn luôn trung thành với Đảng CS - một phút nào đó sẽ giác ngộ và sự đồng ý với phía nhân dân

.Cuộc cách mạng giải phóng con người là một thực tế kể XX ở Đông Âu giải thích như «cuộc cách mạng nhân quyền và dân quyền Pháp 1789», đã để lại cho nhân loại những bài học quý báu. Những dân tộc còn một quy định con người, không những tiếp nhận được nguồn cảm hứng phi thường của «cuộc cách mạng giải phóng con người ở Đông Âu 1989», mà còn đang đóng những kinh nghiệm quý báu của cuộc cách mạng đó trong cuộc đấu tranh dành lại quyền sống, quyền làm người, quyền hình thành tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc của dân tộc mà đang bảo vệ quyền và chúng ta đang theo đuổi, cũng như của các dân tộc đang trong vòng kiểm tra bài học nghĩa và chế chuyên chính CS.